

Innovatief beroepsonderwijs in de regio: bindmiddel en broedplaats

Studiedag

**De toekomst van het platteland
Nijmegen, 21 november 2018**

**Loek FM Nieuwenhuis
Lectoraat beroepsopvoeding**

Lectoraat Beroepspedagogiek

- **HAN, kenniscentrum Kwaliteit van Leren**
- **Overdracht van vakmanschap in brede zin:**
 - beroepsgroepen
 - beroepsonderwijs
 - communities of practice
 - leven lang leren en ontwikkelen
- **OU, leerstoel bij Welten**
 - wetenschappelijk onderzoek naar leraren en leraarsgedrag
 - leren en werken van docenten in het MBO

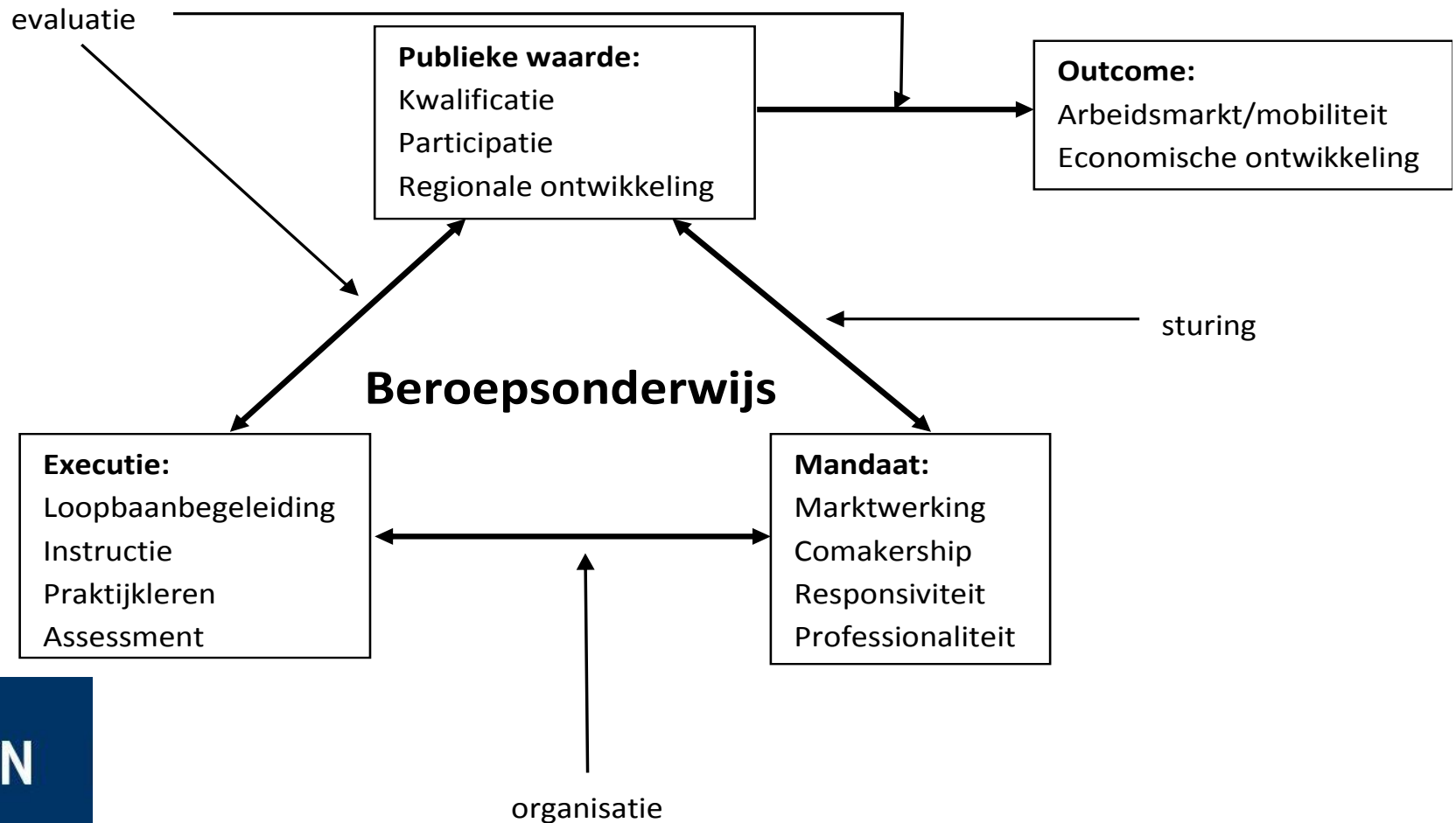
Startpunt

- ROC's en hogescholen zoeken verbinding met regionale ontwikkelingen. Van school naar regionaal kenniscentrum?
- Aansluiten bij de regionale ontwikkelingsagenda vraagt van de school om te investeren in netwerken, docentcapaciteit en inrichting van het curriculum.
- De school als regionaal kenniscentrum om studenten vroeg te binden aan de lerende regio.
- Regionale projecten vragen om een avontuurlijke insteek: niet de inhoud maar het proces van leren staat centraal.

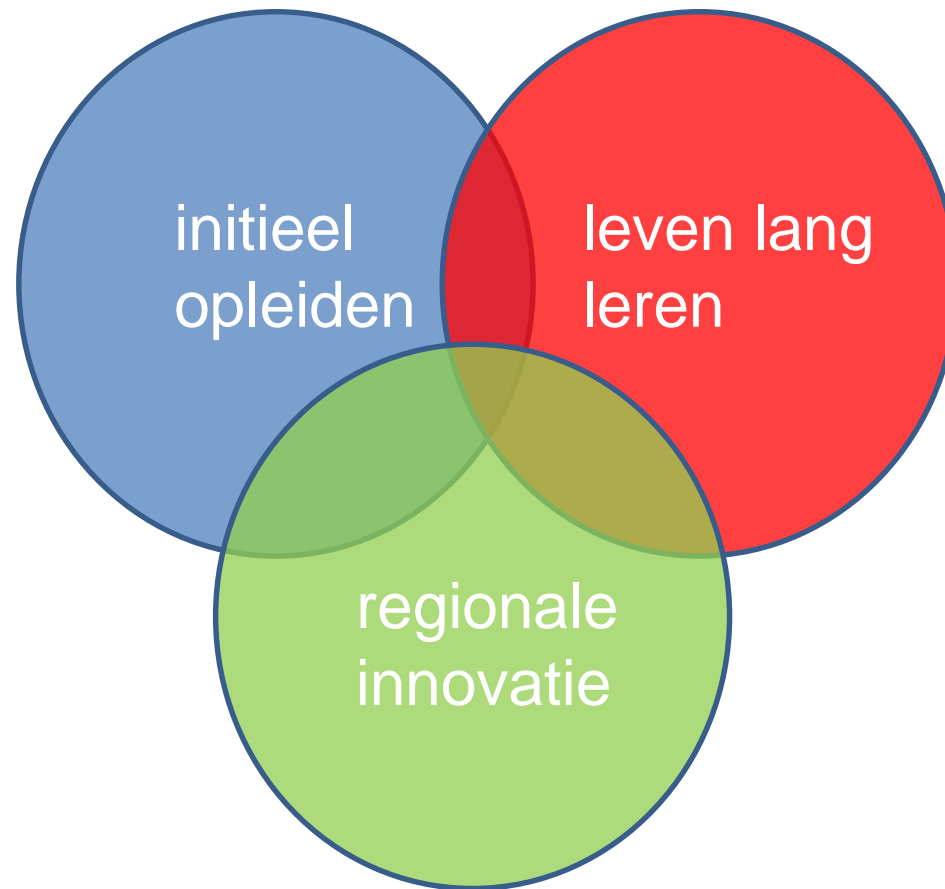
Onderzoeksvragen

- Op welke wijze is de publieke waarde van beroepsonderwijs in Nederland aan het verschuiven?
- Wat betekent dit voor de positionering van onderwijsinstellingen en waar moeten zij bij het maken van keuzes rekening mee houden?
- Welke consequenties heeft een nieuwe positie voor het netwerk, de dienstverlening en interne capaciteit van de instellingen?

Publieke waardecreatie beroepsonderwijs

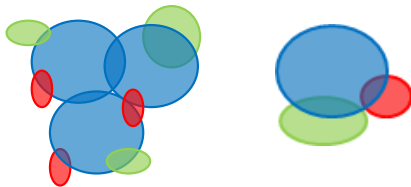
Drie waarden

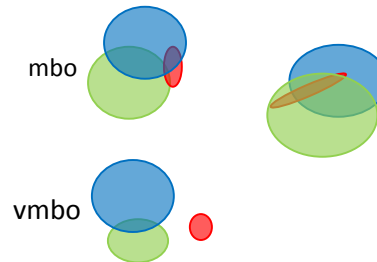
Scenario's

	<p>Focus op de sociale vraag</p> <p>In dit scenario gaat het om kwalitatief hoogwaardig opleiden van jongeren voor de regionale arbeidsmarkt. Authentiek (regio) leren, verbinding opleiding-praktijk, SLB (motivatie en zelfregulatie). Onderscheid vmbo en mbo. Dienstverlening lijkt redelijk eenvormig, maar binnen de opleidingsteams zullen verschillende competenties nodig zijn (zie rollen bij regioleren), wat leidt tot te onderscheiden docentprofielen.</p>
	<p>Focus op sectorale specialisatie</p> <p>In dit scenario gaat het vooral om het bieden van hoogwaardige kennis aan productiedomeinen, ten behoeve van alle drie de waarde-velden. Specialisatie en speerpunt ontwikkeling staan voorop: een landelijke taakverdeling is het gevolg. Medewerkers bieden verschillende vormen van dienstverlening: doceren, co-innoveren, in-company training en advisering. Medewerkers zijn extern erkende specialisten.</p>
	<p>Focus op verticaal vakmanschap</p> <p>In dit scenario gaat het vooral om het faciliteren van leven lang leren op het snijvlak van sector en regio. Verbinden van verschillende opleidingsniveaus (mbo-hbo-wo) en het verzorgen van flexibele, gemoduleerde om-, na- en bijscholing. Jeugdonderwijs en volwassenenonderwijs zijn logisch gekoppeld. Medewerkers zijn in staat om leerarrangementen te ontwerpen en de inhoud van het aanbod continu te actualiseren.</p>

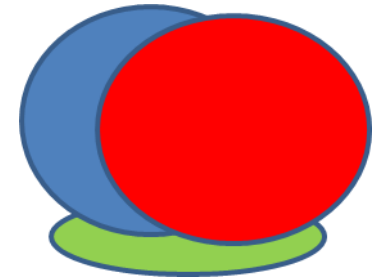
Focus op de sociale vraag

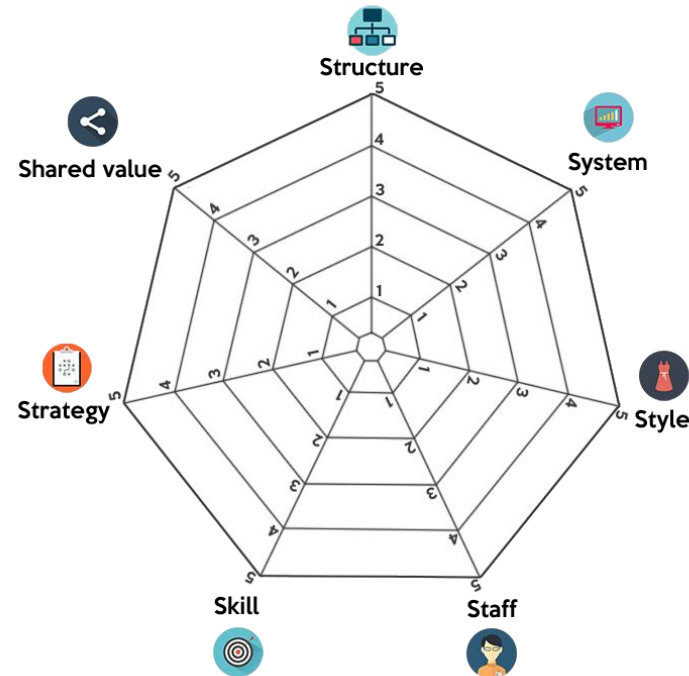
Focus op sectorale specialisatie

Focus op verticaal vakmanschap

Bestuurlijke agenda

Drie vragen:

- *waardering: bent u tevreden op dit punt, gezien de beoogde PW?*
- *aandacht nu: hoeveel energie hebt u al besteed?*
- *aandacht komend jaar: wat vraagt dit van u als bestuurder?*

Cross case comments

- **Bezorgdheid over positie in de sectorale arbeidsmarkt en agenda's van vernieuwing en leven lang leren.**
- **We zien verschillende ambities:**
 1. Een blijvende nadruk op initieel opleiden,
 2. Een grotere rol in regionale ontwikkeling en vernieuwing,
 3. Leven lang leren is geen kern-optie.
- 1. **= aantrekkelijk (inclusief) onderwijs via regioleren, regionale (school)netwerken, inhoudelijke specialisatie (taakverdeling), vakdocenten**
- 2. **= co-innovatie via PPS (andere €-stromen), sectorale netwerken, docenten en studenten als onderzoeker, projectmatig werken**
- **Verschillende ambitie = andere eisen aan interne capaciteit en organisatie (consistentie)**

Terug naar de publieke waarde discussie

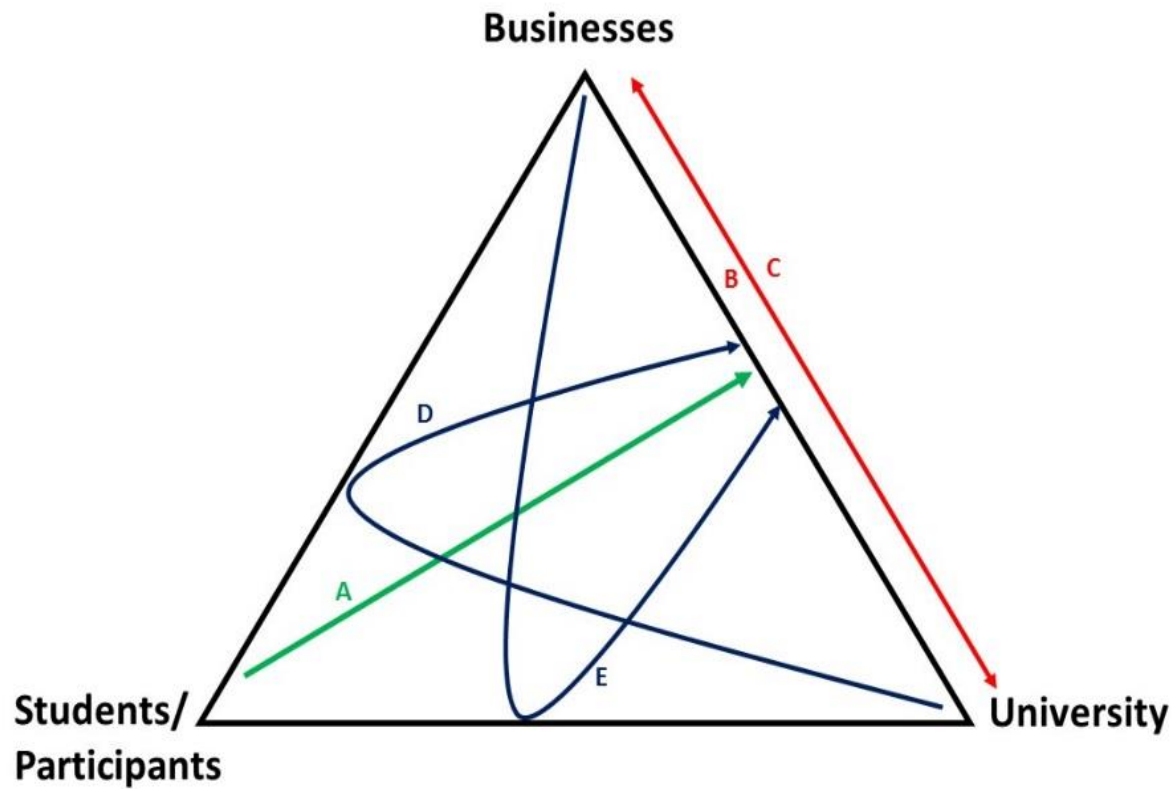
- **Stelselverantwoordelijkheid van EZ naar OCW:**
 - één kabinet maar ...
 - ... EZ beheert de innovatieagenda (regionaal en sectoraal)
 - ... OCW beheert de leeragenda (inclusiviteit en vakmanschap)
- **PW komt in wisselwerking tot stand:**
 - politiek stelt agenda vast
 - instellingen geven professioneel weerwoord en advies
- **Nieuwe waarden vragen nieuwe opdracht**
 - opdrachtgever-opdrachtnemer-kwaliteit
 - nieuwe budget stromen organiseren
- **Consistentie als belangrijke eis**
 - intern: PW-opties vragen specifieke professionele agenda's
 - extern: heldere verwachtingen bij stakeholders
- **Waar blijft een leven lang leren?**

Wat vraagt een responsieve school (Rosenfeld, 1998, 2005)

Naar een regionaal kenniscentrum:

- missie gericht op regionaal economische ontwikkeling
- focus op regionale activiteiten
- database voor professionele expertise
- expertise om technologische en professionele ontwikkelingen in maatwerk te vertalen
- organisatorische flexibiliteit en adaptiviteit
- actieve netwerkstrategie om sociaal kapitaal in de regio te ontwikkelen

University-business collaboration: werkplekieren als katalysator

Sparkcentres (interprofessioneel onderzoek)

- Interprofessioneel werken in de wijk, vanuit diverse HAN opleidingen.
- IPO heeft in sterke mate bijgedragen aan:
 - Professioneel handelen in de praktijk
 - Onderzoeksvaardigheden
 - Inzicht krijgen in de manier waarop verschillende disciplines zich van elkaar onderscheiden of aanvullen
- Student ervaringen op IPO:
 - ++ De geboden mogelijkheden om te leren / experimenteren
 - ++ Begeleiding en ondersteuning wijkdocent
 - ++ Samenwerking en ondersteuning praktijk
 - Ondersteuning en begeleiding eigen opleiding

Eerste inzichten n.a.v. Sparkcentres

- ✓ Samenwerking tussen onderwijs en werk vraagt vertrouwen, gezamenlijke taal en gelijke snelheid
- ✓ IPO's vragen nieuwe rollen voor studenten, docenten én professionals in het veld
- ✓ Nieuwe routines en structuren moeten zijn ingebed zowel in onderwijs als werk, op strategisch en operationeel niveau
- ✓ Ontwikkel specifieke didactiek: reflectie, kritische reflectief werkgedrag
- ✓ Van losse projecten naar een innovatieagenda
- ✓ Werk samen met klanten, cliënten en burgers
- ✓ Ontwikkel en evalueer gezamenlijk.

Studenten leren:

Dank voor de aandacht

- loek.nieuwenhuis@han.nl